

Arkitektbedriftene i Norge har gitt Byggkvalitetsutvalget innspill i forbindelse med de to møtene referansegruppen har hatt. På utvalgets forespørsel om konkrete innspill til de konkluderende arbeidene ber vi Byggkvalitetsutvalget ta hensyn til følgende:

Arkitektbedriftene i Norge ser byggenæringen som en kritisk faktor for samfunnsutviklingen på flere områder, og det må derfor stilles kompetansekrav til næringen som reflekterer ansvaret næringen har.

Kravene til kvalitet i bygg og anlegg følger utviklingen av klima, kunnskap om miljøbelastninger, og utvikling av nye materialer og teknologi, som gjør konstruksjoner stadig mer komplekse og behovet for spesialisering og kunnskap stadig større. De fleste i byggenæringen er seriøse og dyktige, men samtidig er byggenæringen en kapitaltung næring som tiltrekker seg ukvalifiserte og i verste fall kriminell virksomhet på flere måter. Vi mener vi er avhengig av en velfungerende kvalifikasjonsordning som alle kan ha tillit til.

Forenkling foran sikkerhet vil være feil

Mange ønsker at det skal være svært enkelt å få tillatelse til å prosjektere og oppføre bygg. Vi mener å prioritere forenkling foran sikkerhet vil være feil. Soliditet og kvalitet i det som bygges er avgjørende for sikker bruk, for bærekraftige og funksjonelle byggverk og for at investeringer kan gi forsvarlig avkastning på kort og på lang sikt. Dette er på alle måter kritisk for den enkelte og for samfunnet som helhet, og det er helt nødvendig at de som skal gjøre arbeidet er kvalifisert og at spesielt de øverste ansvarlige har tilstrekkelig kompetanse.

Regelverket

Dagens regelverk vil med noen mindre endringer, kunne fungere for alle fag

Dagens kompetansekrav knyttet til type tiltak fungerer godt for noen bransjer og fag, men ikke for alle. Vi mener at ved å gjøre enkelte endringer i kvalifikasjonskravene og av tiltaksklassene vil man kunne foreta tilpasninger både når det gjelder tiltak og fag, innenfor det regimet dagens regelverk angir.

Helhetlig analyse avgjørende på samfunnskritiske områder

Det bør gjøres konkrete endringer i tiltaksklassene på området arkitektur. For å ivareta kritiske områder og intensjonen i pbl., må helheten i det enkelte tiltak hensyntas ved at det kreves kompetanse i arkitektur på masternivå. Helheten i det enkelte bygg eller anlegg, og sammenhengen med omgivelsene, vil aldri kunne ivaretas kun ved oppfyllelse av enkeltkrav i et lovverk. Det må derfor stilles krav om kompetanse som ivaretar alle hensyn og kvaliteter som skal vektlegges i et design og som oppfyller kravene til funksjonalitet og opplevelse av et godt bygg hos alle brukere og eiere av bygget, for å påta seg ansvar for arkitekturprosjektering.

Sentral godkjenning

Alle må kunne ha tillit til de som prosjekterer og bygger

I dag kreves det kun at man erklærer at man oppfyller kravene til kompetanse for å få ansvar for prosjektering og for bygging i alle tiltaksklasser. Vi oppfordrer sterkt utvalget til å anbefale en ordning alle kan ha tillit til.

Andre land har ulike ordninger, men ingen av disse dekker Norges behov på en tilfredsstillende måte slik vi ser det. Vårt regelverk og vår godkjenningsordning er utviklet over tid av myndighetene og næringen i felleskap. Vi mener vi i størst mulig grad bør finne en løsning som bygger på denne utviklingen.

Vi mener basis må være et myndighetsbasert register som, når det er frivillig, får en innretning som er så fordelaktig å bruke for næring, markedet og myndighetene, at majoriteten vil benytte det. På den måten vil det begrensede antallet som ikke benytter ordningen kunne kontrolleres i søknadsfasen for det enkelte tiltak.

Ordningen med sentral godkjenning bør etter vår oppfatning fortsette

Vi mener det er viktig at man så godt som mulig har sikkerhet for at riktig kompetanse er til stede *før* tiltaket igangsettes.

Sentral godkjenning har viktige mekanismer som ivaretar behovet for en forhåndsgodkjenning av ansvarlig person på fagområder som er kritiske for sikker og kvalitativ prosjektering og bygging. Det er en styrke for ordningen og for byggenæringen at ordningen fortsetter å være myndighetsbasert da dette gir høyest integritet. Dagens søknads- og klagefunksjon er godt innarbeidet.

Det vil være avgjørende at det er fordelaktig å benytte seg av en frivillig ordning. Vi mener derfor at det må arbeides frem konkrete incentiver som gjør at så vel næringen som markedet vil bruke og støtte opp under ordningen. Typiske incentiver vil kunne være lettelse i saksbehandling og i kontroll og tilsyn, og enkel bruk av ordningen for myndigheter og marked.

20. nov. 2019

Egil Skavang
Adm dir